

УДК 343.35

Роман Романович РОМАНІВ,

курсант 2 курсу факультету № 4

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Ксенія Володимирівна ЮРТАЄВА,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

ЗАПОЗИЧЕННЯ ДОСВІДУ ІНОЗЕМНИХ КРАЇН У ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Корупція є складним і багатоаспектним соціальним, економічним, політичним, правовим, психологічним і моральним явищем, яке здійснює суттєвий вплив на найважливіші соціальні процеси, має історичні витоки і глобальний характер, також властивість пристосовуватись до соціальних реалій, постійно мімікувати та видозмінюватися [1, с. 28]. В Україні питання протидії корупції стоїть надзвичайно гостро. Так, за останні п'ять років було здійснено низку організаційно-правових заходів у цій сфері, проте процес декорумпізації країни йде доволі повільно, а боротьба з корупцією в Україні часто має хаотичний, вибірковий, а інколи декларативний характер. У цьому зв'язку доцільним вбачається проведення аналізу досвіду зарубіжних країн щодо протидії корупції.

Найбільш суворими заходами протидії корупції відомі країни Азії та Середнього Сходу. Так, наприклад, Китай за хабарі передбачено тюремне ув'язнення або смертна кара. За останні кілька років було страчено понад десять тисяч китайських чиновників [2]. У в Саудівській Аравії і Еміратах чиновникам, спійманим на хабарі, відрубують руку [2]. У Сінгапурі, відомому своїми успіхами у протидії корупції, введено поняття «презумпція корумпованості», згідно з якою чиновник, підозрюваний в отриманні хабара, вважається винним, поки не доведе протилежне. У той же час якщо ж стосовно держслужбовця надійшло завідомо неправдиве повідомлення щодо вчинення корупційних діянь, то особі, яка вчинила поширення недостовірної інформації, загрожує покарання у виді одного року ув'язнення або штраф у 10 тис. доларів США [3, с. 120]. В Ізраїлі, через значні соціальні пільги для урядовців і безжального їх покарання при виявленні корупції (покарання за хабарництво до 7 років позбавлення волі), низова корупція практично відсутня. Доведених до суду корупційних злочинів в Ізраїлі не більше 5 %, проте, репутація людини, замішаної в корупційному скандалі, вкрай небажана [4].

З європейських країн найбільш активно антикорупційна протидія здійснюється в Грузії та Румунії. Так, «метод шоккової терапії» застосований в Грузії полягав у протидії корупції за широким спектром напрямів: лібералізації економічних відносин, радикальному скороченні державного апарату з одночасним підвищенням рівня зарплатні чиновникам та правоохоронцям, створення спеціальної «служби провокаторів», докорінна зміна суспільної толерантності до фактів корупції [5]. В Румунії антикорупційні заходи вважаються найбільш радикальними серед країн ЄС: була сформована нова система антикорупційних органів, дозволено використовувати слідчих під прикриттям у випадку вчинення тяжких корупційних злочинів, запроваджено інститут цивільної конфіскації у випадку виявлення майна, походження якої не підтверджене офіційними документами тощо [6]. Успішність Румунії у протидії корупції підтверджує і той факт, що у вересні 2019 р. Головного прокурора Національного антикорупційного управління Румунії (2013–2018) Л. К. Кьовеші було висунуто на посаду Головного прокурора Європейської прокуратури.

Відмітно, що серед проаналізованих країн нижчий рівень корупції у міжнародному Індексі сприйняття корупції 2018 р. зайняли країни, де впроваджувалися системні заходи протидії корупції, а не лише ті, в яких були запроваджені найсуворіші покарання: Сінгапур знаходиться на 3 місці, Ізраїль – на 34, Грузія – на 41, Саудівська Аравія – на 58, Румунія – на 61, Китай – на 87, Україна – на 120 [7]. Як зазначають дослідники, суворі репресивні заходи можуть привести до зворотного ефекту – різкого посилення однієї із «корпорацій чиновництва» – правоохоронних органів, які отримають монополне право вирішувати, кого страчувати, а кого милувати, зі всіма витікаючими звідси наслідками [4]. Враховуючи вищевикладене, вважаємо, що протидія корупції має здійснюватися комплексно за економічним, політичним, психологічним і правовим напрямками із залучення передового досвіду зарубіжних країн.

Список бібліографічних посилань

1. Мельник М. І. Корупція – корозія влади (соціальна сутність, тенденції та наслідки, заходи протидії) : монографія. Київ : Юрид. думка, 2004. 400 с.
2. Єжель О. Як перемогти корупцію: «секрети» країн світу // finance.ua : сайт. URL: <https://news.finance.ua/ua/news/-/396810/yak-peremogty-koruptsiyu-sekrety-krayin-svitu> (дата звернення: 20.09.2019).
3. Ростовська К. Міжнародний досвід формування та реалізації антикорупційної політики в інших державах. *Актуальні проблеми правознавства*. 2017. Вип. 4 (12). С. 118–122.
4. Чепелюк В. Досвід зарубіжних країн у боротьбі з корупцією // Успішна Україна : сайт. URL: <http://uspishnaukraina.com.ua/strategy/69/244.html> (дата звернення: 20.09.2019).

5. Решота В. Досвід державної політики із запобігання та протидії корупції в Грузії. Демократичне врядування. 2013. Вип. 11. URL: http://lvivacademy.com/vidavnistvo_1/visnik11/fail/Reshota.pdf (дата звернення: 20.09.2019).

6. Ахтирська Н. Міжнародний досвід боротьби з корупцією як вектор формування національної антикорупційної політики: огляд законодавства Румунії. Віче. 2015. № 18. URL: <http://veche.kiev.ua/journal/4910/> (дата звернення: 20.09.2019).

7. Corruption perception index 2018 // Transparency International : сайт. URL: <https://www.transparency.org/cpi2018> (дата звернення: 20.09.2019).

Одержано 22.09.2019

УДК 340.1

Василь Вікторович САЗОНОВ,

кандидат юридичних наук,

докторант Харківського національного університету внутрішніх справ

УКРАЇНА НА ШЛЯХУ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Законом України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII ратифіковано Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Угода про асоціацію вчинена у частині політичних положень (преамбула, стаття 1, розділи I, II, VII) 21 березня 2014 року в м. Брюсселі та у частині торговельно-економічних і галузевих положень (розділи III, IV, V, VI) 27 червня 2014 року в м. Брюсселі. Підписавши та ратифікувавши Угоду про асоціацію, України взяла на себе певні міжнародні зобов'язання, в тому числі і щодо імплементації права ЄС у національне законодавство, забезпечення поступової адаптації законодавства України до норм ЄС відповідно до напрямів, визначених у цій Угоді. Зокрема, у сфері економічної безпеки сторони угоди зобов'язались вести боротьбу з організованою злочинністю та легалізацією (відмиванням) коштів, зменшувати постачання та попит на незаконні наркотичні засоби і посилювати співробітництво в боротьбі з тероризмом. Крім того, стаття 474 Угоди про асоціацію передбачає, що згідно із цілями цієї Угоди Україна здійснюватиме поступове наближення свого законодавства до права ЄС відповідно до Додатків I-XLIV до цієї Угоди на основі зобов'язань, визначених у Розділах IV, V та VI цієї Угоди, а також відповідно до положень цих Додатків. Згідно зі статтею 20 Угоди про асоціацію сторони забезпечують імплементацію відповідних міжнародних стандартів, зокрема стандартів Групи з розробки фінансових заходів